Water en Bodem Sturend, ervaringen Gelders Ondergrond Overleg

Voor de Vaste Commissie Infrastructuur & Waterstaat, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en Digitalisering van de Eerste Kamer

26 november 2024

Annelies de Graaf

Gelders Ondergrond Overleg

GOO

gelders ondergrond overleg

Praktijkervaringen Gelders Ondergrond Overleg met Water Bodem Sturend

- Scope presentatie: Bodem en grondwater (kwaliteit en kwantiteit)
  - Buiten scope: oppervlaktewaterkwaliteit, waterveiligheid

- Inhoud presentatie
  - Kennisnetwerk Gelders Ondergrond Overleg (GOO)
  - Uitdagingen water en bodem door klimaatverandering
  - Activiteiten GOO Water en Bodem Sturend (WBS)
  - Gelderse methodiek WBS
  - Reflecties vanuit GOO-praktijk

GOO in het kort

- 25 jaar kennisnetwerk: 51 gemeenten, 6 omgevingsdiensten, Provincie Gelderland
  - groeiende verbinding met waterschappen en kennisinstellingen
- Missie: Samenwerken aan adequate kennispositie en instrumenten voor beschermen, verbeteren en duurzaam gebruiken bodem en ondergrond voor maatschappelijke opgaven
- Activiteiten: Kennisbijeenkomsten en gezamenlijke instrumenten

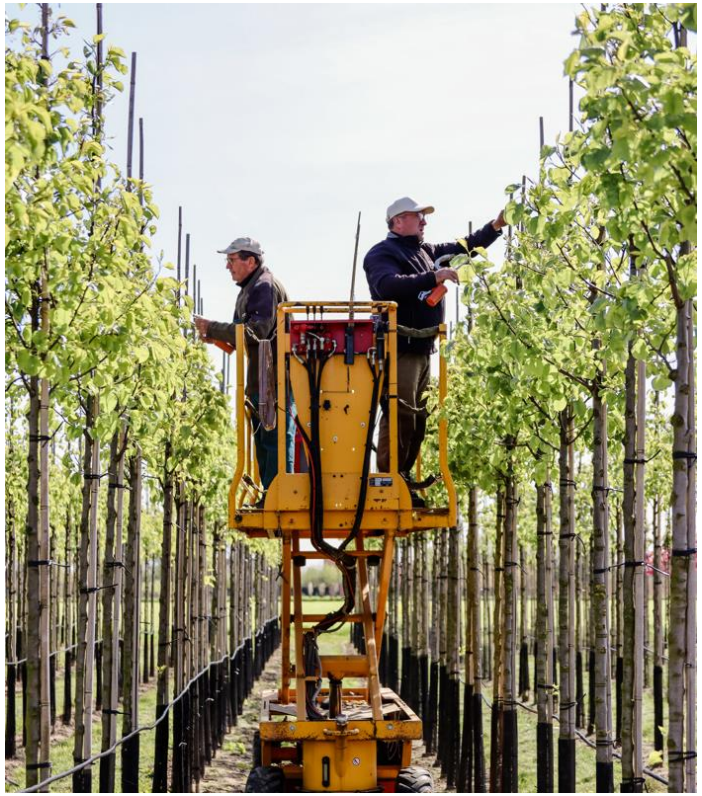

Uitdagingen water en bodem door klimaatverandering - rivierengebied

Uitdaging water en bodem door klimaatverandering - zandgronden

Activiteiten GOO WBS

- 2023: ambtelijke en bestuurlijke bijeenkomsten 2023
- 2024: masterclasses WBS in de gemeentelijke praktijk
- 2024: doorontwikkeling naar leertraject als kennissamenwerking
- 2025-2026: kennissamenwerking overheden en kennisinstellingen t.b.v. visies, gebiedsprocessen en projecten

- Basis is ‘Gelderse methodiek WBS’

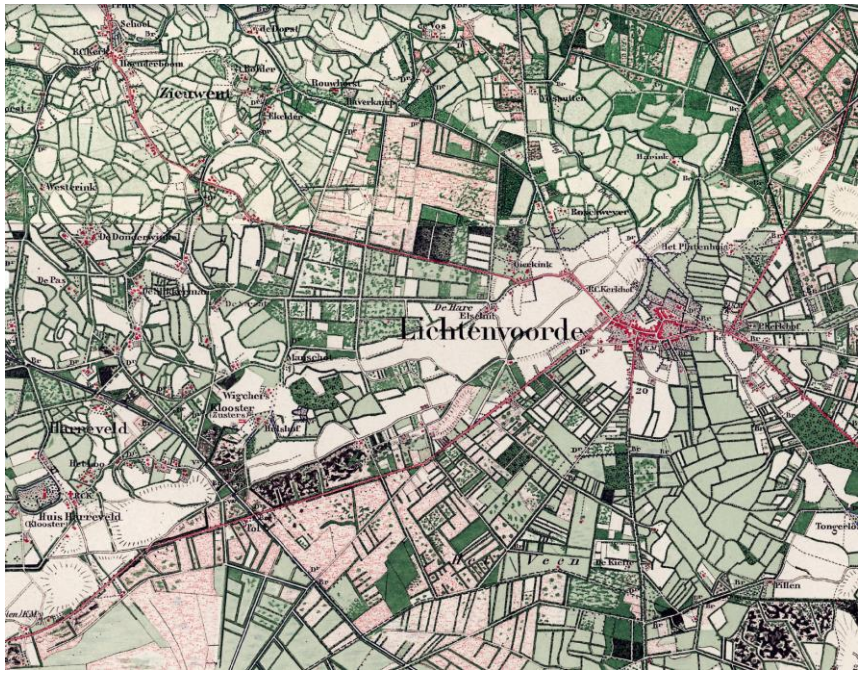
Gelderse methodiek WBS

- Natuurlijk water- en bodemsysteem zo goed mogelijk gebruiken/inrichten om water aan te voeren, vast te houden en af te voeren
  - Systeem kan effecten klimaatverandering gedeeltelijk opvangen
- NU EN VERLEDEN
  - Gebied begrijpen: (ondergronds) landschap
  - Verleden begrijpen: hechtingsfasen met veranderingen bodem, water, natuur
  - Kwetsbaarheden natuur en klimaat
- TOEKOMST
  - Basisstructuur hydrologie en natuur (in Omgevingsvisie)
  - Vervlechten andere functies/opgaven met de basisstructuur (in omgevingsprogramma's)

Hechtingsfasen

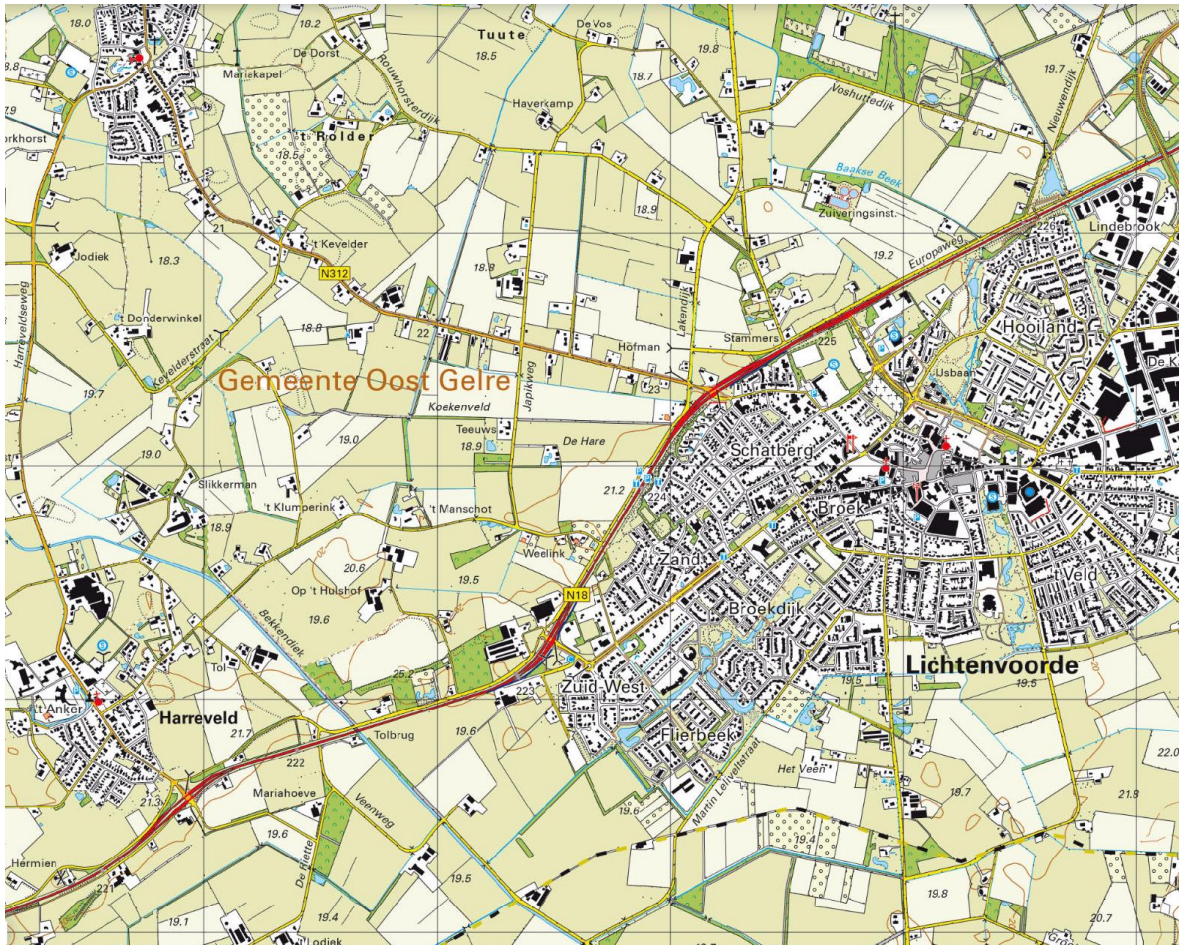
Hechting

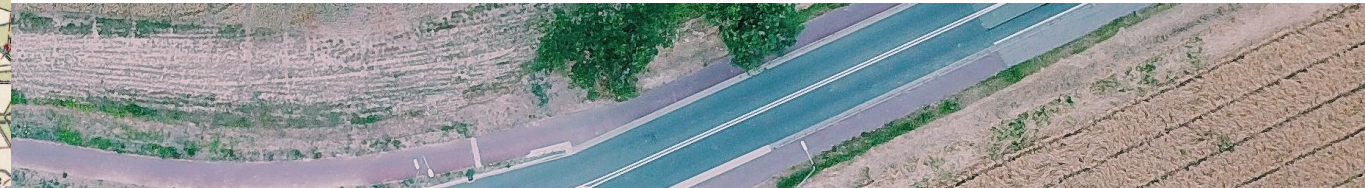

Aanhechting

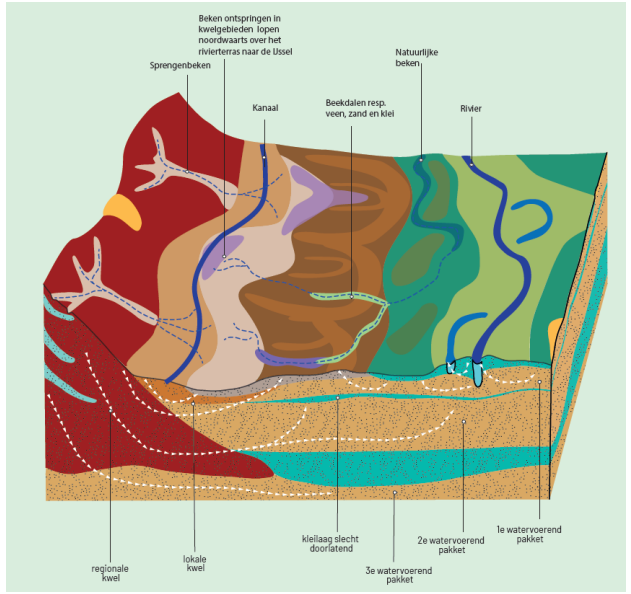

Onthechting

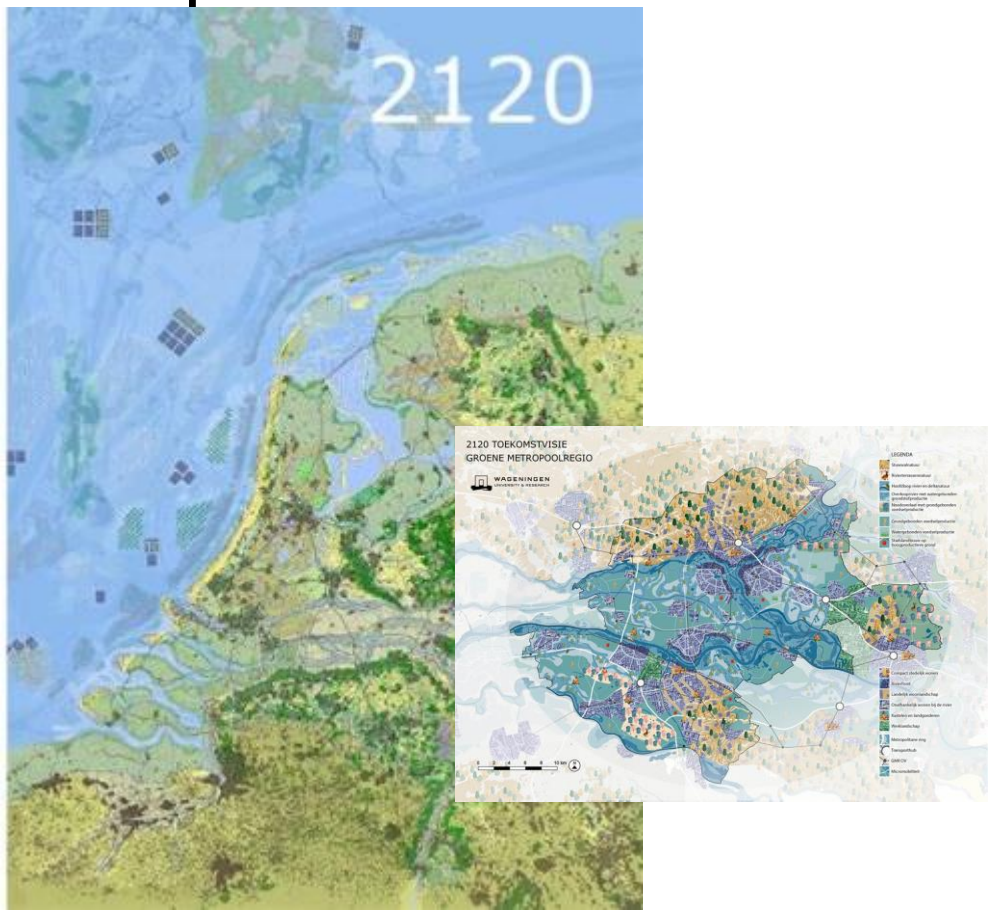

Gelderse aanpak WBS - instrumenten

Gidsmodellen landschap

Nederland 2120 (WUR) + Regionale uitwerkingen (WUR)

Samen inzicht opbouwen: ondergronds landschap, kwetsbaarheden, basisstructuur

Basisstructuur hydrologie en natuur

Impressie vervlechten basisstructuur met opgave ‘gezondheid’

Reflecties uit de GOO-praktijk

- Op welk schaalniveau toekomstvisies opstellen?
  - Vervlechten opgaven met de basisstructuur voor water en natuur op basis van het (ondergrondse) landschap
- Afstemming toekomstvisie landelijke-regionale-lokale opgaven met het oog op WBS ontbreekt nog
  - Landelijk beleid ‘abstract’
- Andere volgorde van denken, vanuit water en bodem, maakt het mogelijk om opgaven duurzaam te realiseren
  - Welke functie waar, hoe richten we het gebied in?

Reflecties uit de GOO-praktijk

- Hoe kosten en baten op de lange termijn betrekken bij korte termijn investeringen?
- Eerst verankeren in visie en stimuleren in gebiedsprocessen en projecten
  - Vertaling naar programma's en decentrale regelgeving nog niet gestart
  - Omgevingswet splitst bevoegdheden bodem (gemeenten) en grondwater (waterschappen, provincie)
- Deskundigheid én capaciteit zijn aandachtspunt
  - Kleine en middelgrote gemeenten geen deskundigen water/bodem
  - Ook bij grote gemeenten is capaciteit beperkt

